

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Toren te Beveren

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	11296
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - De Toren
directeur		Marc VAN DE VYVER
adres		Schoolstraat 15 - 9120 MELSELE
telefoon		03-775.79.83
fax		03-755.54.60
e-mail		gbs.melsele@beveren.be
website/URL		www.gbsdetoren.be
	Bestuur van de instelling	961111 - Gemeentebestuur van en te BEVEREN
adres		Stationsstraat 2 - 9120 BEVEREN
	Scholengemeenschap	121137 - Gemeentelijke Basisscholen Beveren te VRASENE
adres		Nieuwe Baan 8 - 9120 VRASENE
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	27/02/2012, 28/02/2012, 01/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	13/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marc Boone
	Teamleden	Bart De Bie

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuter- en lager onderwijs: lichamelijke opvoeding	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.4 Lager onderwijs: Frans	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Personeelsbeheer	13
4.2 Begeleiding	14
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7. ADVIES	21
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De missie van de gemeentelijke basisschool 'De Toren' vinden we terug in het pedagogisch project van de school. Aspecten van harmonische ontwikkeling, positief zelfbeeld en maatschappelijke verantwoordelijkheid staan er centraal. De school bouwde doorheen de jaren een sterk zorgbeleid uit waardoor ze een stevig draagvlak creëert voor kinderen die extra zorg behoeven. Ouders van kinderen bij wie de ontwikkeling anders verloopt dan verwacht, kiezen om die reden vaak bewust voor de school. Het schoolbeleid komt tegemoet aan de actuele verwachtingen van schoolhouden en -leiden. De humane omgangsvormen onder de teamleden en de participatieve besluitvorming op democratische basis leidt tot een hoge mate van betrokkenheid bij de participanten. De school kampt momenteel met plaatsgebrek. De realisatie van de geplande nieuwbouw, onder meer ter vervanging van de huidige containerklassen kan het nodige soelaas bieden.

Voor wat de leergebieden in de focus betreft, kunnen we stellen dat aan de **lichamelijke opvoeding** voldoende aandacht geschonken wordt in het **kleuter- en lager onderwijs** op basis van de netgebonden leerplannen en in relatie tot de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Het leeraanbod, het ondersteunend materiaal en de gehanteerde werk- en organisatievormen staan er borg voor dat kinderen fysiek veelzijdig kunnen ontwikkelen en gemotiveerd blijven voor lichaamsbeweging nu en wellicht ook later. Minpunt is de overdadige frequentie van het zwemmen in de lagere school. Deze is niet alleen overbodig voor het bereiken van de eindtermen maar brengt veel tijdverlies met zich mee. Hierdoor kan de minimale onderwijstijd voor het bereiken van de decretale voorschriften voor de overige leergebieden in het gedrang komen. De evolutie van de kinderen wordt voor de verschillende motorische domeinen opgevolgd maar de rapportering naar de ouders gebeurt erg minimaal en is sterk ondergewaardeerd in vergelijking met de andere leergebieden. De rapportering in haar totaliteit mist overigens haar doel voor een brede en evenwichtige beeldvorming van de kindevolutie. Op niveau van de scholengemeenschap is een nieuwe vorm van rapporteren momenteel een prioriteit.

In het **kleuteronderwijs** verantwoorden leerkrachten hun aanbod voor **Nederlands** vanuit netgebonden planningsdocumenten. Enkele genormeerde toetsen informeren de kleuterleidsters over het behaalde peil op klas- en kindniveau. Groeilijnen in verband met streefwoordschat treffen we minder aan en ze worden weinig of niet gebruikt als leidraad of streefdoel voor de begripsvorming. De onderwijsgevenden reiken voorbeelden aan van diverse taalcomponenten en -activiteiten, maar veelal komen ze op een eerder impliciete wijze aan de orde. We missen systematische aandacht en bewaking voor een evenwichtig en harmonisch taalaanbod zowel bij het uitzetten van de activiteiten als bij de concretisering op de werkvloer. Van leesinitiatie kan hetzelfde gesteld worden al verwoorden leerkrachten voorbeelden die de leesmotivatie en -voorwaarden gunstig beïnvloeden.

Middels het gebruik van onderwijsleerpakketten voor **Nederlands** in het **lager onderwijs** verantwoorden leerkrachten hun aanbod ten aanzien van de leerplannen. De keuze gebeurde weloverwogen en aan vastgestelde hiaten wordt in samenwerking met de zorgcoördinatoren gesleuteld om ze weg te werken. Net zoals in het kleuteronderwijs gaan kinderen geregeld naar de gemeentelijke bibliotheek om de leesmotivatie op te voeren via aangepaste activiteiten en werkvormen. Gespreide aandacht voor de verschillende domeinen van Nederlands zijn het gevolg van de gehanteerde methode, vaak verrijkt met initiatieven vanuit andere leergebieden. Voor de evaluatie en het opvolgen van leerlingen worden de methodetoetsen gebruikt, aangevuld met genormeerde tests voor spelling en technisch lezen. Differentiatiemateriaal is voorzien onder de vorm van concreet werkmateriaal en aan de hand van naslagwerken. Uit testresultaten van de Vlaamse overheid en vanuit het eigen net blijkt dat de school voor

alle domeinen goed scoort in vergelijking met soortgelijke scholen qua instroomkenmerken.

Aandacht voor meertaligheid treffen we reeds aan in de kleuterschool en in de aanvangsjaren van de lagere school, zij het eerder occasioneel en afhankelijk van individueel leerkrachteninitiatief. Vanaf het vierde leerjaar verloopt de taalinitiatie Frans systematisch. De betrokken leerkrachten hebben zicht op de nieuwe visie van het leergebied **Frans**. De gehanteerde methode biedt hen de inhoud en werkvormen. Leerkrachten combineren deze met verwachtingen vanuit het secundair onderwijs... verwachtingen die niet altijd sporen met de leerplanvoorschriften. De onderwijsgegenden benutten de lessen Frans eveneens voor het nastreven van leergebied overschrijdende eindtermen. Extra kansen zoals (Frans)talige elementen in het klasbeeld, het portfolio en niet in het minst de taalklassen bevorderen de motivatie en de initiële beheersing van de Franse taal.

De **leerbegeleiding** is sterk uitgebouwd in de school. De zorg voor maximale ontwikkeling bij elk kind blijkt uit de inzet, de initiatieven en de omgang met de kinderen door de leraren. De leerkrachten reiken voorbeelden aan hoe ze de eerstelijnszorg concrete vorm geven. Daarnaast waarderen ze de inbreng op kind- en leerkrachtniveau van de zorgcoördinatoren. Het opvolgen van kinderen voor alle aspecten evenals de handelingsplannen voor kinderen met extra noden kunnen nog aan diepgang winnen. Opmerkelijk veel kinderen zijn in behandeling binnen of buiten de schooluren. De instelling profileert zich in die zin als een school met extra aandacht voor leerbegeleiding. Ouders kiezen daarom ook vaak bewust voor deze school. Teamleden kunnen het groot aantal kinderen met ondersteuning door extra hulpverleners buiten de school verantwoorden en relateren dat aan de behaalde eindresultaten.

Op niveau van de scholengemeenschap is een **evaluatiesysteem** uitgezet voor het coachen en evalueren van teamleden. Specifiek voor de aanwerving en de aanvangsbegeleiding worden mensen en middelen ingezet. Na de aanvangsbegeleiding is de lokale schooldirecteur verantwoordelijk voor de verdere opvolging. Het schoolbestuur verwacht dat een deel van de directieopdracht gaat naar het opvolgen, begeleiden en evalueren van de teamleden. We stellen vast dat veel contacten met de werkvloer een eerder informeel karakter hebben. Voor een aantal leerkrachten is een overzicht met enkele werkpunten voorhanden. De vaststellingen van klasbezoeken en gesprekken blijven bij de directie eerder als intern document. Het aantal formele bezoeken en gesprekken kan worden opgevoerd, zoals de directeur zich ook voorneemt dit schooljaar.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	
Nederlands	
lichamelijke opvoeding	
Lager onderwijs	
Nederlands	
Frans	
lichamelijke opvoeding	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel	
Personeelsbeheer	
Evaluatiesysteem	
Onderwijs	
Begeleiding	
Leerbegeleiding	

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Voor de bewaking van de leerplandoelen (waaronder Nederlands) verwijzen kleuterleidsters naar een netgebonden naslagwerk (Doelenboek) waaruit de groeilijnen voor de diverse leergebieden en -domeinen blijken. Het digitaal kleutervolgsysteem dat de leerplannen volgt, is richtinggevend voor de praktijk.
- Door de scholengemeenschap werd een digitaal instrument (DATINA) aangemaakt waarmee de doelen op termijn aantoonbaar worden uitgezet. De leraren bewaken enigszins hun aanbod met dit digitaal instrument, maar het systeem is nog voor optimalisering vatbaar. Eventuele hiaten en overaccentueringen kunnen leiden tot bijsturing. Leraren gebruiken dat concept pas recent zodat ze zich nog in een leerfase bevinden. Het beheersen van en omgaan met dat digitaal organisatiesysteem verschilt momenteel nogal van de ene tot de andere leerkracht.
- Bij de jongste kleuters hanteert men taalontwikkeland materiaal vanuit de handel. Om zicht te krijgen op de verdere taalevolutie neemt de zorgcoördinator enkele genormeerde tests af in de tweede en in de derde kleuterklas. Hiervan kan men signalen afleiden om kinderen met taalachterstand tijdig te remediëren. De resultaten betekenen naar het zeggen van de betrokken leerkrachten een bevestiging van hun vermoeden dat de taalontwikkeling verloopt zoals verwacht. Deze info wordt desgevallend gebruikt om ouders te informeren of te confronteren.
- De kleuterleidsters kunnen wel begrippenlijsten voorleggen, maar gaan daar weinig doelgericht mee om. Ze zien deze eerder informatief dan als een werkdocument.

Tijdens de brainstorm bij de aanvang van een nieuw thema bemerken we ook weinig gerichtheid naar specifieke streefwoordenschat, al overwegen enkele kleuterleidsters het daadwerkelijk gebruik van begrippenlijsten.

- De teamleden kunnen voorbeelden geven waaruit blijkt dat er aandacht is voor de diverse domeinen van Nederlands. Hierin zit weinig systematiek in die zin dat taalactiviteiten occasioneel wel aan de orde komen, maar weinig expliciet met concrete streefdoelen worden beoogd. Een evenwichtig gedoseerd aanbod is slechts deels afleesbaar op de gehanteerde documenten zoals het week- of themarooster, het klasboek, het kleutervolgsysteem... al bemerken we zinvolle initiatieven.
- Het uitwerken van thema's naar diverse activiteiten en inhouden, gebeurt aan de hand van een brainstorm in samenspraak met de parallelcollega's. Een structuur om de aandacht te richten op zoveel mogelijk leergebieden en -domeinen, evenals persoonlijkheidsaspecten komt daarop niet voor. In die zin hebben leerkrachten ook weinig of geen zicht op een brede en evenwichtige behandeling van alle deelaspecten.
- De klastitularissen hebben aandacht voor aspecten als prentlezen, vertellen en voorlezen, poëzie en drama, uitspraak- en articulatiespelletjes, maar afstemming op mekaar met oog voor een graduele opbouw konden we niet vaststellen. Zo wordt het verhaal vaak aangegrepen om de spreekvaardigheid op te voeren via navertellen (al of niet met behulp van prenten). Tafelpoppenspel, bakerrijmpjes, kringgesprek, verteltheater e.a. zijn gericht op het ontwikkelen van de luisterattitudes en de spreekdurf.
- De aandacht voor het voorbereidend lezen als deelaspect van Nederlands ligt in dezelfde lijn: er leven goede initiatieven maar een systematische aanpak met frequente en intentionele aandacht voor de diverse componenten kunnen aan waarde winnen. Initiatieven als het (maandelijks) bezoek aan de lokale bibliotheek en de inrichting van de boekenhoek bevorderen de leesmotivatie. Ontwikkelen van het symboolbewustzijn is duidelijk vaststelbaar in de klas, daar rond leven afspraken doorheen de kleuterklassen. Activiteiten van visuele evenals auditieve aard in het licht van leesinitiatie worden georganiseerd. In welke mate die ook aspecten van discriminatie, analyse, synthese en geheugen intentioneel beogen, is minder vaststelbaar.
- In de observaties van de kleuterleidsters en in het volgsysteem treffen we notities aan i.v.m. het niveau van de taalbeheersing. Bij vastgestelde tekorten reiken de kleuterleidsters voorbeelden aan van een gedifferentieerde aanpak: visueel voorstellen, rijmkaartjes op verschillende niveaus, lotto-spelen met gevarieerde moeilijkheidsgraad, ...
- Op schoolniveau beschikt men over recente vakliteratuur en een lessenspakket waarin (ook) op talige elementen wordt gefocust. Nascholing rond taalproblematiek werd georganiseerd rond het werken met prentenboeken en kamishibai. Zo werd ook nascholing gegeven door een logopediste die frequent samenwerkt met de school.

3.2 Kleuter- en lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Motivering

- Gezien de organisatie en de aanpak van de lichamelijke opvoeding zowat identiek verloopt tussen kleuter- en lager onderwijs worden beide niveaus samen beoordeeld.
- Twee gymleerkrachten zijn aan de school verbonden: één gymleerkracht begeleidt de activiteiten in de kleuterafdeling en geeft de lessen in het eerste, tweede en vierde leerjaar van de lagere afdeling. Een tweede gymleerkracht geeft de lessen in het derde, vijfde en zesde leerjaar in de nabijgelegen sporthal. Deze taakverdeling is overwegend van praktische aard.
- Op niveau van de scholengemeenschap is afgesproken dat de gymleerkracht instaat voor twee lestijden kleutergym per klas. De kleuterleidsters reiken voorbeelden aan van bijkomende bewegingsactiviteiten, vaak geïntegreerd binnen het thema: een

bewegingsverhaal, dansexpressie, bewegingstussendoortjes, het fietsen, ... Daarnaast verwijzen ze ook naar de fijnmotorische activiteiten in de klas bijvoorbeeld in het licht van schrijfinitiatie, o.m. via een informatief lessenpakket. De oudste kleuters krijgen de kans om eenmaal het zwembad te bezoeken (kleuterwaterweek).

- In de lagere afdeling wordt per klas anderhalve lestijd uit het lestijdenpakket toegekend aan de gymleerkracht; een bijkomende halve lestijd wordt gegeven door de klastitularis zelf. In de praktijk komt het erop neer dat de klastitularis van de lagere school de kinderen wekelijks vergezelt naar en begeleidt in het zwembad. In het lager onderwijs wordt namelijk wekelijks gezwommen van het eerste tot het zesde leerjaar. De benomen tijd daarvoor bedraagt tot ongeveer anderhalf uur naargelang de leeftijd van de kinderen terwijl ze zowat een halfuur in het water vertoeven. In de decretale eindtermen handelen er twee eindtermen over 'zwemmen' (E.T. 1.24 en 1.25). In de zwemdidactiek stelt men dat kinderen na 15 zwembeurten normaliter kunnen zwemmen. Gedurende een schooljaar gaan de kinderen zowat 30 keer zwemmen. We stellen vast dat zes jaar lang elke week zwemmen een sterke overaccentuering is ten nadele van de overige vijf 'activiteitsgebieden' zoals in het leerplan van het 'Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap' (OVSG) is aangegeven én ten nadele van andere leergebieden. Heel wat tijd gaat overigens verloren aan de verplaatsing naar en van het zwembad evenals aan het omkleden. Het decreet basisonderwijs van 24.02.'97 bepaalt in art. 48 §1 dat leerlingen 28 lestijden aan onderwijs- en opvoedingsactiviteiten per week moeten krijgen. Op basis van de schoolgebonden weekroosters stellen we vast dat de kinderen op deze school precies 28 lestijden krijgen. Door het vele tijdverlies wordt dit decretaal voorschrift mogelijks niet meer gehaald waardoor de realisatie van andere leergebieden in het gedrang komt.
- Tijdens de zwemlessen worden de kinderen ingedeeld in vier niveaus. De lessen worden gegeven door badmeester(s) en door de klastitularissen. Deze laten ontvangen daarvoor lesfiches. In de regel staat een badmeester in voor het verwerven van de zwemtechniek.
- De gymlessen zelf worden gegeven door de gymleerkrachten en duren in de regel 50 minuten. Bij enkele groepen gaat het slechts om 25 minuten. Vraag kan gesteld worden wat de efficiëntie van een dergelijke les is. Voor een toch verantwoord tijdgebruik wordt het omkleden dan deels achterwege gelaten. Er is nog niet nagedacht om klastitularissen hierbij in te schakelen, zo ook niet bij de reguliere gymlessen van 50 minuten.
- Beide gymleerkrachten volgen de jaarplanning van een lessenpakket dat conform de leerplannen is opgesteld. Wanneer ze daaraan activiteiten of lessen wijzigen, zorgen ze ervoor dat dezelfde dominante doelen nagestreefd blijven. Voor het kleuteronderwijs wordt het aanbod daarenboven getoetst aan een recent verschenen netgebonden doelenboek op basis van de leerplandoelen. Uit de planningsdocumenten blijkt een gedoseerde aandacht voor de vijf 'activiteitsgebieden' uit het leerplan (*zwemmen buiten beschouwing gelaten*). Op maandbasis komen alle activiteitsgebieden evenwichtig aan bod. Het klasboek als korte termijnplanning wordt summier ingevuld, maar er wordt verwezen naar de lesfiches.
- Aan het einde van de basisschool worden de netgebonden eindtoetsen afgenomen. Naar verluidt behalen de leerlingen daarop goede outputresultaten. Genormeerde uithoudingsproeven zijn ook wel eens aan de orde. Alle kinderen zouden de eindtermen voor zwemmen ruimschoots halen. Kleuters krijgen soms diploma's wanneer ze bepaalde spelvormen of -parcours hebben afgelegd.
- De gymleerkrachten hanteren een observatiesysteem dat peilt naar de drie componenten binnen het leergebied lichamelijke opvoeding: motorische competenties, sociaal functioneren evenals gezonde en veilige levensstijl. Ze stellen deze geregeld ter beschikking van de klastitularissen in functie van de schoolrapporten. We merken dat de registratie van lichamelijke opvoeding in de rapporten schromelijk onderschat wordt ten aanzien van de andere leergebieden. Zo is 'lichamelijke opvoeding' een domein van 'Muzische vorming'! Over zwemmen is tot op heden geen informatie

afleesbaar. In het kleuteronderwijs worden gegevens over bewegingsvaardigheden tweemaal per schooljaar aan de klasleerkracht bezorgd.

- Er leven geen formele afspraken i.v.m. het doorgeven van (medische) gegevens van nieuwkomers door de klasleerkracht aan de gymleerkrachten en die van belang zijn voor het kind: steunzolen, diablo's, pathologieën, ... Organiseren van multidisciplinair overleg (MDO) voor de gymleerkrachten is niet gebruikelijk, evenmin als ondersteuning tijdens de gymles door de zorgleerkrachten. De leermeesters reiken voorbeelden aan van differentiatie tijdens het gymmen, inzonderheid bij kinderen met motorische retardaties, minder voor motorisch vaardige kinderen. Ze staan er dan alleen voor. Ondersteuning wordt wel eens gevraagd bij het peutergymmen.
- Er is geen duidelijkheid over afspraken i.v.m. het geven van de gymlessen door de klastitularis bij afwezigheid van de leermeester, laat staan over het al dan niet bezorgen van de lesfiches tijdens diens afwezigheid. Naar verluidt zouden kleuterleidsters meer geneigd zijn deze gymactiviteiten spontaan te organiseren dan in het lager onderwijs.
- Aandacht voor horizontale samenhang bemerken we overwegend in het kleuteronderwijs waarbij de gymleerkracht haar activiteiten afstemt op thema's die de jaarkring volgen en wanneer ze zich lenen tot bewegingsactiviteiten (*Herfst in het bos, Sinterklaas, Op reis,...*). In het lager onderwijs gebeurt dat opmerkelijk minder. De gymleerkrachten kunnen schaarse voorbeelden verwoorden, en de klastitularissen zijn geen vragende partij of hebben geen zicht op de rijke mogelijkheden van deze horizontale samenwerking.
- Kinderen krijgen extra bewegings- en motivatiekansen tijdens de schoolsportdagen. Deze worden in samenspraak georganiseerd door de gymleerkrachten van de scholengemeenschap, eventueel in samenwerking met lokale sportclubs. De klasleerkrachten begeleiden deze activiteiten. Tijdens de middagspeeltijd kunnen kinderen in contact komen met meerdere sportdisciplines. Op vrijdag krijgen ze de kans om te bewegen op muziek. Een spelenkast is voorzien met een ontleensysteem waarbij de oudste leerlingen verantwoordelijk zijn voor een vlot verloop. Een en ander is het gevolg van voorstellen door de leerlingenraad die in de school is geïnstalleerd.
- Aan buitenschoolse Bloso- en SVS-activiteiten wordt deelgenomen met als streefdoel dat elke klas per schooljaar aan één tot twee activiteiten kan participeren. De gymleerkracht en een klastitularis vergezellen dan de kinderen. Over de middag wordt er soms begeleid voorbereid en ingeoefend. Ook voor het kleuteronderwijs worden extra activiteiten voorzien: pirateneiland, rollebolle, kleuterboemeldag,...
- De gymleraren hebben weinig of geen medezeggenschap bij het aanwenden van het aantal lestijden voor gymmen. De directeur komt occasioneel al eens langs tijdens een gymles. Een gericht klasbezoek of functioneringsgesprek is er dit schooljaar nog niet geweest. Hij is op vraag wel bereid om materiaal en naslagwerken aan te schaffen en in nascholing te voorzien.
- Afhankelijk van de ene tot de andere gymleerkracht, wonen ze al dan niet de personeelsvergaderingen bij. Lichamelijke opvoeding is daarbij een mogelijk agendapunt in functie van bijvoorbeeld komende deelname aan extra muros-sportactiviteiten. Soms wordt het bijwonen van de personeelsvergadering vervangen door een intervisiemoment tussen alle gymleraren verbonden aan de scholengemeenschap rond een onderwerp dat hun werking aanbelangt, zoals de invulling van de schoolsportdag, het gymrapport, e.a. Een sportraad is niet geïnstalleerd maar één gymleerkracht fungeert officieus als sportgangmaker.
- Een gymleerkracht beschikt over de nodige (recente) vakliteratuur ook van aanverwante bewegingsdisciplines. Ze kan voorbeelden aanreiken van gevolgde nascholingsinitiatieven en deelname aan bewegingsactiviteiten die de beroepsbekwaamheid vervolmaken
- De gymzaal voldoet aan de normen van grootte, veiligheid en materiële uitrusting. Gescheiden omkleedruimten voor oudere kinderen zijn er niet echt, maar de

leermeester weet er een oplossing aan te geven. Gymleerkrachten en kinderen sporten in aangepaste outfit en vanaf de tweede kleuterklas is voorzien in gymbjes.

- De gymzaal wordt behalve door de school ook gebruikt door lokale verenigingen. Ze gebruiken mekaars sportmateriaal, wat een verrijking betekent. Er is voldoende groot en klein materiaal aanwezig. De bergruimte ligt er slordig bij en sommige toestellen zijn aan herstelling toe. De basketbalringen zijn weinig oordeelkundig geplaatst. Er is geen score- en reglementenbord voorzien.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Om het leeraanbod voor Nederlands op de decretale eindtermen af te stemmen beschikt de school over een recent onderwijsleerpakket uit de handel voor het aanvankelijk lezen in het eerste leerjaar. Van het tweede tot het zesde leerjaar wordt een andere methode gehanteerd.
- In het eerste leerjaar is een bewakingsstrategie opgestart voor de diverse domeinen en activiteiten ten aanzien van de leerplandoelen. Het aspect lezen is gefinaliseerd en tegen het einde van het schooljaar hoopt men de overige domeinen eveneens in kaart te brengen. Vastgestelde hiaten of overaccentueringen kunnen dan bijgestuurd worden. Concordantie met de eindtermen is voorzien in de gehanteerde methode voor de overige leerjaren.
- De invoering van een nieuwe methode Nederlands heeft ertoe geleid dat kinderen meer gemotiveerd zijn voor dat leergebied en ook betere resultaten halen, inzonderheid voor spelling. Voor het aspect 'technisch lezen' stellen zich wat problemen in het tweede en het derde leerjaar. De school is zich daarvan bewust en onder meer de betrokken zorgcoördinator poogt aan dit probleem te verhelpen door extra leesbeurten, huiswerk met leestaken, bijkomend materiaal voor het niveaulezen. Aan het einde van vierde leerjaar blijken zowat alle kinderen dan weer het hoogste AVI-niveau te behalen.
- Zowat om de twee weken bezoeken de kinderen de bibliotheek. Hieraan worden activiteiten en opdrachten gekoppeld in het kader van leesplezier en -promotie. Diverse leesvormen en occasionele activiteiten zoals de gedichtendag, de jeugdboekenweek, een klasboek dat rondgaat, ... zijn alle gericht op leesbevordering en -motivatie.
- Voor spreken en luisteren worden talrijke initiatieven genomen binnen en buiten het leergebied Nederlands: activiteiten rond een actualiteit, brainstorm in groepjes, voorlezen, spreekbeurtjes waaronder boekbespreking, drama, een poppenspel brengen en activiteiten begeleiden voor het eerste leerjaar.
- Om het schrijfplezier te voeden, hanteert men bij voorkeur de methode Nederlands die men eventueel aanvult met eigen ideeën: praatjes bij plaatjes, het vakantiesalon waarbij elke groep een land voorstelt, limericks en elfjes, ... hierbij wordt leergebied overschrijdend ook de ICT betrokken. In sommige klassen worden de 'stelwerkjes' en andere persoonlijke taalinitiatieven gebundeld tot een boekje of portfolio. Dat kan door anderen gelezen worden, maar concrete doelen en acties hier rond ontbreken meestal. Over correctie van de schrijfproducten leeft geen gelijkgerichte visie en aanpak al zagen we goede aanzetten daartoe.
- Aspecten van taalbeschouwing zijn overwegend methode gebonden. Leerkrachten reiken bovendien voorbeelden aan van taalbeschouwelijke elementen en aandacht voor interculturele gerichtheid zoals in het vernieuwde leerplan is opgenomen. Vaak refereren ze hierbij aan andere leergebieden en -domeinen als muziek, godsdienst en zedenleer, W.O-thema's.
- Aandacht voor leerstrategieën binnen Nederlands is vaststelbaar aan de klaswand, inzonderheid voor spelling, lezen en stellen. Meestal worden de algoritmen uit de

methode gehanteerd waardoor continuïteit is verzekerd. Vaak zijn de wandplaten echter te klein voor klassikaal gebruik.

- Voor differentiatievormen verwijst men vooral naar het niveaulezen dat samen met de zorgcoördinator (klasoverschrijdend) wordt georganiseerd, scheurblokken voor spelling en taalbeschouwing aanvullend bij de taalmethode, pre-teaching, contractwerk met talige elementen op basis van tempo- of niveaudifferentiatie en de inschakeling van zorgleerkrachten.
- De evaluatie is veelal gebaseerd op de methode. Foutenfrequentietabellen en -analyses worden aangemaakt naargelang de aard van de toets, eventueel in afspraak met de zorgleerkracht. Sommige leerkrachten bouwen een eerder globaal zicht op van de toetsresultaten. Ze voorzien in remediërende activiteiten op basis van kladfoutenanalyses, die vaak minder diepgang hebben voor een gerichte, individuele differentiatie. Via het gebruik van 'scheurblokken' wordt aangepast oefeningenaanbod voorzien voor schrandere en (taal)zwakke kinderen.
- De evolutie van de leerresultaten is afleesbaar in het (digitaal) leerlingvolgsysteem, inzonderheid voor technisch lezen tot het derde leerjaar en voor spelling op basis van genormeerde tests. De rapportering ervan in de schoolrapporten gebeurt met een quotering op tien die kan vergeleken worden met het klasgemiddelde. Hoofdzakelijk aspecten die normatief vaststelbaar zijn, worden vermeld. Zo worden de domeinen spreken en taalbeschouwing minder frequent gequoteerd. Punten worden reeds gegeven vanaf het eerste rapport in het eerste leerjaar en dat voor alle leergebieden. Op schoolniveau kan men zich vragen stellen bij de (on)zin van een extreem puntenrapport zoals dat op deze school wordt gehanteerd. Op niveau van de scholengemeenschap is men zich daarvan bewust.
- Uit de resultaten van de netgebonden toetsen aan het einde van de lagere school leiden we af dat de leerlingen goed tot zeer goed scoren voor alle domeinen binnen Nederlands. De school participeerde enige tijd geleden aan de paralleltoetsen van 'Nederlands-lezen' en 'Nederlands-luisteren' van de Vlaamse overheid. Zo blijkt uit het schoolfeedbackrapport van deze toetsen dat de school beter scoort dan het Vlaamse gemiddelde in verhouding tot vergelijkbare scholen. De toegevoegde waarde is significant groter in vergelijking met scholen met zowat dezelfde achtergrondkenmerken.
- Nascholing werd gevolgd voor onder meer de vernieuwingen van het leerplan Nederlands, taalbeschouwing en het aanvankelijk lees- en schrijfproces door de betrokken leerkrachten en de zorgcoördinatoren. Naslagwerken en vakliteratuur is in voldoende mate voorhanden.

3.4 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- Situationele factor: wegens eerder negatieve reacties vanuit de eerste graad van het secundair onderwijs omtrent de beginsituatie van de kennis Frans bij de aanvang, werd overleg gepleegd met omliggende middelbare scholen. Enerzijds wil deze basisschool zich houden aan de voorschriften van de eindtermen en het leerplan, inzonderheid voor wat betreft de gerichte aandacht voor de domeinen luisteren en spreken in taalgebruikssituaties. Anderzijds wil de school tegemoet komen aan de bijkomende verwachtingen die de secundaire scholen stellen, hoofdzakelijk in verband met spraakkunst en spelling. Dit blijkt ook uit brieven die naar ouders gericht werden vanuit het secundair onderwijs. Hoewel de eindtermen voor Frans voor het lager en van de eerste graad secundair onderwijs expliciet op mekaar zijn afgestemd, is nog een duidelijke breuklijn vaststelbaar wegens andere verwachtingen vanuit het middelbaar onderwijs, die niet stroken met de beleidsvoorschriften. Om negatieve reacties van

ouders (en dito gevolgen voor de school) te voorkomen, zoekt de school een middenweg tussen de voorschriften in het huidige leerplan en de verwachtingen in het eerste jaar van het secundair onderwijs.

- Om de motivatie voor vreemde talen te stimuleren, verwoorden leerkrachten voorbeelden van occasionele initiatieven, zelfs van in de kleuterschool. In de tweede graad en inzonderheid in het vierde leerjaar komen deze meer prominent aan de orde. Sommige leerkrachten beschikken daarvoor over ondersteunende naslagwerken. De taalklassen in het zesde leerjaar bieden extra kansen voor passief en actief taal verwerven in realistische situaties voor het kind. Leerkrachten verwoorden initiatieven die taalstimulerend werken bij de kinderen: liedjes van (bekende) zangers, rollenspel, dialoog, via ICT.
- Om het leeraanbod af te stemmen op de decretale voorschriften hanteren de leerkrachten van de derde graad een methode voor Frans uit de handel die conform de (nieuwe) eindtermen is. De betrokken teamleden hebben zich vooraf geïnformeerd over de actuele visie en streefdoelen, onder meer via nascholing. Doordat de titularissen de methode vrij consequent volgen, komen de verschillende domeinen met hun geëigende accenten vrij evenwichtig aan bod. Uit de klasinrichting bemerken we eveneens aandacht voor Franstalige elementen. Aandacht voor leergebied overschrijdende eindtermen tijdens de Franse lessen blijkt uit enkele initiatieven zoals bronnengebruik, leerstrategieën, gespreksconventies.
- Micro-conversaties en mini-dialoogjes zijn een bewust streefdoel om het taalbegrijpen en -gebruiken, evenals de juiste uitspraak te ontwikkelen.
- Voor een aangepast of gedifferentieerd oefeningenaanbod verwijzen leerkrachten naar de methode evenals naar eigen toegevoegde taken en naar een website.
- Om de leerevolutie van de kinderen te volgen, hanteert men de toetsen in de methode, eventueel in combinatie met zelf aangemaakte taken. De kinderen beschikken over een portfolio met eigen werkjes al of niet in de creatieve sfeer: een uitnodiging, een brief, toetsen,...
- In de rapportering naar de ouders bemerken we aandacht voor de verschillende domeinen binnen Frans, hoewel aspecten van luisteren, spreken en leesbegrip minder aan de orde komen.
- De school neemt sedert vorig jaar de OVSG-toetsen voor Frans af aan het einde van het zesde leerjaar. De resultaten zouden behoorlijk zijn, maar een grondige analyse is nog niet gebeurd.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.1.1 Evaluatiesysteem

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Op niveau van de scholengemeenschap is een strategie uitgezet waarbij de (aanvangs)begeleiding en de evaluatie complementair samengaan. Voor het kleuteren voor het lager onderwijs is een specifieke mentor aangesteld op niveau van de scholengemeenschap. De begeleiding en evaluatie vangt reeds aan bij laatstejaarsstudenten die de school hospiteren. Aan de hand van lesobservaties en

gesprekken door de schooldirecteur en de directeur-coördinator, eventueel verrijkt met vaststellingen door de aangestelde mentoren en de zorgcoördinator, ontstaat een beeldvorming van (aspirant) kandidaten. Deze vormt de basis voor een voorkeurslijst van gegadigden wiens visie en handelen sporen met het schooleigen pedagogisch project. Ze wordt ter beschikking gesteld van het schoolbestuur.

- Om binnen de kortste keren te functioneren als volwaardig teamlid, is een kennismakingsstrategie uitgeschreven voor leerkrachten die het eerste jaar aan de school verbonden zijn. Een startvergadering voor leerkrachten die het eerste en het tweede jaar les geven wordt georganiseerd op niveau van de scholengemeenschap. Dan is het aan het lokale schoolbeleid om samen met een meter of peter (veelal de parallelleerkracht) de leerkracht te begeleiden en bij te sturen waar nodig. Deze en andere initiatieven waaronder een drietal uitgebreide klasbezoeken en contacten leiden tot een eindevaluatie. Een al dan niet verlengen van de aanstelling met of zonder duidelijke voorwaarden wordt dan aan het schoolbestuur voorgelegd.
- De taakopdracht van de schooloverstijgende mentor ligt formeel vast en gaat van enthousiasmeren over coachen en bijsturen waar nodig tot het informeren van de directeur-coördinator en de lokale schooldirecteur bij tekorten.
- In de loop van het tweede jaar wordt een gelijkaardige werkwijze gevolgd. Vanaf het derde jaar worden de leerkrachten schoolintern verder begeleid en geëvalueerd door de schooldirecteur. Streefdoel hierbij is dat de directeur de leerkrachten één- tot tweemaal bezoekt. Hiervan wordt een verslag opmaakt dat wordt besproken met de leerkrachten met als doel positieve vaststellingen te bekrachtigen en afspraken vast te leggen in verband met werkpunten. Deze dienen achteraf op hun realisatie geëvalueerd. Er is de afspraak op niveau van de scholengemeenschap dat zowat 20 % van het directietakenpakket zou gaan naar opvolgen en coachen van leerkrachten. Dat blijkt naar verluidt moeilijk haalbaar.
- Op niveau van de scholengemeenschap zijn functiebeschrijvingen opgemaakt voor de diverse functies en ambten binnen elke school. Ze worden gehanteerd als leidraad voor het opvolgen van leerkrachten. Binnen de school gebeurt dit tijdens occasionele en intentionele momenten. Deze laatste gebeuren hoofdzakelijk onder de vorm van een klasbezoek door de directie dat resulteert in een interne registratie. Op basis daarvan worden enkele werkpunten formeel aan de betrokken leerkracht(en) overhandigd en besproken. Het is een streefdoel om bij elke onderwijsgevende tweemaal per schooljaar een klasbezoek af te leggen, wat naar verluidt moeilijk realiseerbaar is. Het effect van deze bezoeken en gesprekken wordt verschillend ervaren door de leerkrachten.
- Evaluatiegesprekken zijn recent opgestart en de directeur hoopt dit schooljaar ruim de helft van de leerkrachten te kunnen evalueren. Hij houdt zicht op de werking van de zorgmedewerkers o.m. middels het wekelijks overleg met hen.
- Het hele concept is gecommuniceerd naar het personeel van de scholengemeenschap al kunnen sommige teamleden de strategie niet meteen duiden of overzien.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

- Voor een maximale leerbegeleiding integreren de kleuterleidsters de opvoedings- en leerinhouden overwegend in jaarkring gebonden thema's die refereren aan de leefwereld van het kind. Conform het pedagogisch project opteert men voor een combinatie van een ervaringsgerichte en ontwikkelingsgerichte aanpak. Hierbij wordt de inbreng van de kleuters verrijkt met inhouden en werkvormen vanuit de leidster voor een optimaal ontwikkelingseffect. In het lager onderwijs hanteert men overwegend onderwijsleerpakketten die vooraf verkend en uitgetoetst worden voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van het leerproces.
- Om op korte termijn aanzetten te geven voor een brede en evenwichtige ontwikkeling, hanteren leerkrachten een dagplanning op basis van richtlijnen die op schoolniveau formeel vast liggen. De weekplanning stemt overeen met de netgebonden voorschriften qua tijdgebruik voor elk der leergebieden. Reflecties achteraf op klas- en kindniveau worden er minder genoteerd. Teamleden hanteren daarvoor soms een eigen notitie-instrument dat de aanzet betekent/kan betekenen voor een geïndividualiseerde leerbegeleiding.
- Uit de bijgewoonde activiteiten en lessen stellen we een variatie aan werkvormen vast gaande van een eerder sturende aanpak tot een (inter)actieve aanpak waarbij het leerproces in handen van de kinderen wordt gegeven. Het gebruik van de digitale borden verhoogt vaak de betrokkenheid, de onmiddellijke feedback en de interactie. Onderwijsgevend en reiken voorbeelden aan van een gedifferentieerd aanbod middels contractwerk, uitlooptaken, verlengde instructie, extra materiaalvoorziening, een prikkelarme werkruimte, ...
- Strategieën onder de vorm van algoritmen en heuristieken aan de klaswand zijn bij elke leerkracht in mindere of meerdere mate aanwezig. Ze volgen het gehanteerde leerpakket of werden op schoolniveau vastgelegd, bijvoorbeeld i.v.m. referentiematen voor metend rekenen, de voorstelling van tijd en ruimte, e.a.
- Het klasbeeld in de kleuterklassen getuigt van een affectieve erkenning van de leefwereld van de kinderen. De klaswand is overwegend rijk en goed gestructureerd, in sommige klassen wat overdadig. Overprikkeling kan immers de leereffecten (bij structuurarme kinderen) negatief beïnvloeden.
- De relaties tussen de leerkrachten en de kinderen en de kinderen onderling, liggen goed. Humane omgangsvormen en overwegend positieve feedback waar het kan door de leerkrachten, leiden tot vertrouwelijke en persoonlijke relaties. Kinderen weten zich op die manier erkend en persoonlijk aangesproken, wat hun (leer)motivatie ten goede komt.
- Voor een overgang zonder breuklijnen van het kleuter- naar het lager onderwijs liggen een aantal afspraken vast rond het gebruik van voorstellingen aan de klaswand en een aantal leerinhouden. Gezamenlijke activiteiten en wisselmomenten betekenen een constante doorheen het schooljaar. Bij de overgang van de lagere naar de secundaire school worden eveneens initiatieven genomen om kinderen te informeren en in contact te brengen met omliggende scholen voor een laagdrempelige overgang. Dit bevordert een bewuste en verantwoorde keuze bij ouders en de kinderen zelf. Het advies door de school aan het einde van het zesde leerjaar is meestal doorslaggevend en wordt overwegend opgevolgd. Mutuele info-uitwisseling via de zorgfiche vanuit het basisonderwijs en de schoolresultaten vanuit het secundair onderwijs kunnen leiden tot een wederzijdse afstemming. Zie in dat verband rubriek '3.4 Frans'.
- Het aantal zittenblijvers in de school ligt met minder dan 10 % beneden het Vlaams gemiddelde, maar kent een zekere concentratie in het eerste leerjaar. Deze zou o.m. het gevolg zijn van ouders die het advies van de school niet volgen bij de overgang van het kleuter- naar het lager onderwijs. Uit de beschikbare resultaten van outcomes blijkt dat de resultaten in het secundair onderwijs overwegend schommelen rond het klasgemiddelde. In welke mate deze sporen met de behaalde resultaten aan het einde van de basisschool is niet meteen duidelijk. De school maakte hiervan tot op heden nog geen genuanceerde analyse.

- Om de beginsituatie van de kinderen te kunnen inschatten, worden talrijke initiatieven genomen: peuterkijkdagen, gesprekken met ouders, overgangsgesprekken tussen leerkrachten, de test- en toetsresultaten, ... Zo is in dat verband recent een digitaal volgsysteem opgestart in elk niveau, hoofdzakelijk om gegevens van overleg, toetsresultaten en om handelingsplannen te registreren. De vertrouwdeheid om ermee om te gaan ligt nogal verscheiden bij de leerkrachten. De nog voorhanden zijnde leerlingendossiers in papieren versie bevatten overwegend anamnesegegevens bij de inschrijving, de toetsresultaten, de verslagen en/of voorbereidingen van de oudercontacten. De gymleerkrachten gebruiken het observatie- en volgsysteem uit het gehanteerde lessenspakket dat ze bijsturen volgens eigen inzichten en specifieke noden.
- Een gestructureerd observatie- en volgsysteem waarbij de evolutie van de kinderen in het lager onderwijs op een transparante wijze wordt geregistreerd voor de diverse persoonlijkheidsaspecten en leergebieden is er niet echt (hoewel dit aangegeven is in het pedagogisch project van de scholengemeenschap). Naast het digitale volgsysteem hanteren kleuterleidsters een schrift waar per kind notities worden vermeld van opmerkelijke gedragingen en het al of niet beheersen van deelvaardigheden. Hierin is geen structuur aanwezig voor een harmonische observatie en registratie. Dat wordt doorgegeven aan de volgende leerkracht. In het lager onderwijs is de beheersingsevolutie voor enkele leerdomeinen afleesbaar via genormeerde tests voor enkele wiskundeaspecten, spelling en technisch lezen. In beide niveaus is het gebruik van klaslijsten voor partiële observaties en toetsen gebruikelijk.
- De schoolrapporten in de lagere afdeling worden een vijftal keer per jaar meegegeven. De rubrieken zijn overwegend gericht naar de leergebieden op basis van een extreem gehanteerde puntenschaal vanaf het eerste leerjaar. De evolutie van de diverse persoonlijkheidsaspecten worden minder geregistreerd.
- Voor de eerstelijns- en bijkomende zorg, kunnen de leraren een beroep doen op een viertal zorgleerkrachten, respectievelijk voor de kleuterafdeling en voor elke graad van de lagere school. Ze vormen het zorgplatform voor kinderen die extra zorg behoeven. Het aantal lestijden wordt in principe toegekend op basis van de noden in elke klas. Deze wegen vooral door in de derde kleuterklas en in de onderbouwklassen van de lagere school. Een visietekst rond streefdoelen en middelen is niet voorhanden maar 'preventie' (als GOK-pijler) is hierbij het paswoord. Kinderen krijgen bij voorkeur in kleine groep en waar nodig ook individueel ondersteuning.
- In de derde kleuterklas neemt de zorgjuf bij de aanvang van het schooljaar een rekentest af, analyseert deze en overlegt met de klastitularis voor klasinterne hulp waar nodig. Aan het einde van het schooljaar wordt diezelfde test opnieuw afgenomen om de leerwinst vast te stellen. Een bijkomende taaltest en een schoolrijpheidstest bij de oudste kleuters worden eventueel aangevuld met een opvolgtest die alle erop gericht zijn om de slaagkansen in het eerste leerjaar te bevorderen.
- Waar deze voorhanden zijn, worden genormeerde toetsen afgenomen voor bijvoorbeeld (technisch) lezen, spelling en wiskunde in de lagere afdeling. Het behoort tot de taak van de zorgleerkrachten deze tests af te nemen en te analyseren. We stellen vast dat de resultaten behoorlijk zijn. Enkel voor technisch lezen is -sedert het invoeren van een nieuwe taalmethode- hoofdzakelijk in het tweede en het derde leerjaar een terugval merkbaar die wordt ingelopen in het vierde leerjaar. De school en inzonderheid het zorgteam is zich hiervan bewust en poogt de oorzaak te detecteren om hieraan te verhelpen.
- De zorgleerkrachten reiken voorbeelden aan van klasinterne en klasexterne ondersteuning zowel op kleuter- als op lager niveau. Voor niveaulezen worden klasoverschrijdend, homogene groepen gevormd. Op school- en leerkrachtniveau staan de zorgleerkrachten in voor de contacten met het CLB, de organisatie van de MDO's, het mondeling en schriftelijk overleg evenals voor de rapportering naar de ouders. Handelingsplannen en aangepaste huistaken worden soms via digitale weg aangereikt of aangemaakt door de zorgcoördinatoren en ter beschikking gesteld van

de klasleerkrachten. Gegevens van kinderen en handelingsplannen door de zorgcoördinatoren aangemaakt, kunnen (digitaal) geraadpleegd worden door de klastitularissen. In een aantal gevallen kan de planmatige hulpverlening nog aan diepgang winnen. Indien nodig wordt een specifiek leertraject uitgestippeld. Aan ouders wordt de evolutie gerapporteerd. De zorgcoördinatoren overleggen wekelijks met elkaar in aanwezigheid van de directeur. Ze plannen hun taakinvulling vrij autonoom binnen de hun toegewezen groep: foutenanalyses opmaken, beheersingszones bepalen, parallelopdrachten aanmaken. Soms vergen de testafnames heel wat (zorg)tijd. De organisatie van klasinterventies is verscheiden en gebeurt op basis van de aard van de problemen en in samenspraak met de klastitularis: binnen of buiten de klas, hetzelfde of een aangepast leeraanbod, huiswerkbegeleiding. Deze start van in de kleuterschool bv. rond motoriek. De extra zorg richt zich ook naar hoofbegaafde kinderen. De zorgcoördinatoren in het kleuter- en het lager onderwijs beschikken hiervoor over informatie en werk materiaal in papieren versie of digitaal. Ze stellen deze ter beschikking van de klastitularissen of hanteren deze zelf tijdens kindbetrokken activiteiten. In alle lagere klassen wordt op gezette tijden een sociogram afgenomen om eventueel opmerkelijk gedrag of omgangsvormen te detecteren. Een gesprek met de kinderen en/of de ouders kan in voorkomend geval georganiseerd worden. De klastitularissen laten zich positief uit over de ondersteuning en de meerwaarde die ze ervaren van de zorgleerkrachten.

- Om de evolutie van elk kind te volgen, worden enkele keren per schooljaar een klassenraad georganiseerd waarbij alle kinderen besproken worden met de directeur en de betrokken zorgleerkracht. Dat overleg kan de aanzet betekenen voor een MDO waarop ook het CLB aanwezig is.
- Er is een opvallend hoog aantal kinderen dat (soms vroegtijdig) extra hulpverlening krijgt zoals revalidatie, logopedie, kinesitherapie. Deze interventies gebeuren in de regel buiten de schooluren en ook over de middag. De hulpverleners worden vaak ook op persoonlijk initiatief van de ouders ingeschakeld. Een tiental kinderen krijgt geïntegreerd onderwijs (gon-begeleiding). We stellen vast het soms gaat om schoolse problemen die eerder behoren tot de reguliere opdracht van klastitularissen al dan niet met ondersteuning van de zorgleerkrachten. De school ziet de goede resultaten aan het einde van de rit in samenhang met deze extra zorg. De gon-leerkracht bepaalt in samenspraak met de betrokken klastitularis vooraf een taakverdeling en of de werking klasintern of klasextern gebeurt. De werking is gericht op ondersteuning van de betrokken leerling en eventueel ook naar de klasleerkracht, dit naargelang de aard van het symptoom. Om te worden opgenomen in de revalidatie en in de Gon-werking is een strategie voorzien door het CLB o.m. om mogelijke wildgroei te beperken. Het aantal Gon-leerkrachten houdt men bewust beperkt wat de bekendheid met de schoolwerking, het vertrouwen en een vlotte samenwerking met de leerkrachten verhoogt.
- De complementaire samenwerking met de additieve experts scoort naar verluidt goed. De contacten verlopen mondeling of schriftelijk, bv. via een 'heen-en-weerschriftje'. De dossiers die de school in dat verband voorlegt, bestaan overwegend uit evaluatieverslagen, soms aangevuld met gegevens van diagnostische onderzoeken. Het gebeurt dat de externe hulpverleners de betrokken leerkrachten nascholen, bv. in verband met schrijfmotoriek.

De samenwerking met het CLB ervaren teamleden als gematigd tot vrij positief. De (te) lange wachttijden voor bijkomend onderzoek betekent soms een belemmering om ad rem te ageren op vastgestelde problemen. Onderwijsgevend en zorgcoördinatoren waarderen de praktijktips en de informatie over bijvoorbeeld de minimale verwachtingen per leerjaar op vlak van leerinhouden. Het CLB speelt eveneens een rol bij de overgangen en bij de studiekeuze aan het einde van de basisschool.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het leiderschap van de school berust overwegend bij de directie die op een democratische en motiverende wijze de betrokkenheid en het welbevinden van de teamleden hoog houdt. Voor enkele aspecten betekent een visietekst het uitgangspunt voor concrete streefdoelen en middelen, bv. in verband met de zorg- en GOK-werking. Veelal leeft de visie minder formeel maar ze is aanwezig op basis van mutueel overleg en formele gesprekken, bijvoorbeeld bij de aanvang van een nieuw project of prioriteit.
- Het forum van overleg vormt de personeelsvergadering. Teamleden ervaren de organisatie (plenair / subgroepen), de inhouden en de mogelijke inbreng van elke aanwezige als positief en efficiënt. Deze bijeenkomsten verlopen op democratische basis al drukken sommige medewerkers hun stempel op eventuele beslissingen. Voor besluitvorming wordt consensus nagestreefd en in voorkomend geval neemt de directeur de uiteindelijke beslissing, al heeft hij het soms moeilijk om niemand voor het hoofd te stoten. De directeur staat in voor de verslaglegging, die niet altijd alle teamleden bereikt.
- Leerkrachten laten zich overwegend positief uit over de relaties die leven binnen het team en met het schoolbeleid als voedingsbodem voor een gelijkgerichte visie en aanpak. Onderwijsgevenden bestempelen hun onderlinge relaties als eerder amicaal tot familiaal wat onder meer blijkt uit gezamenlijke uitstappen buiten het schoolgebeuren. Dit staat naar verluidt de kritische houding ten aanzien van collega's niet in de weg op enige uitzondering na. Ze verwoorden hun samenwerking als open en eerlijk waarbij de confrontatie van diverse meningen en problemen niet uit de weg wordt gegaan. De gescheiden speelmomenten belemmeren soms het voltallig samenzijn voor dagelijkse info-uitwisseling en contact.
- De samenwerking tussen de parallelcollega's bij het afstemmen van het leeraanbod en de gehanteerde werkvormen verloopt opmerkelijk vlot en resulteert vaak in een verrijkende intervisie en een meerwaarde voor de kinderen. In diezelfde lijn ligt ook de samenwerking met de zorgcoördinatoren die teamleden ervaren als een vorm van middenkader die hun werking, inzonderheid naar risicokinderen ten goede komt.
- Initiatieven om de zorg voor de opvoedings- en onderwijskwaliteit te bewaken en op te voeren, worden in gezamenlijk overleg genomen. Zo wordt elk schooljaar *-op basis van een individuele bevraging vooraf-* afgesproken welke prioriteiten worden afgesloten en welke toegevoegd. Hierbij vormen streefdoelen en een tijdspad het richtsnoer. Via acties slaagt de directeur erin de realisatie van de gemaakte afspraken te bewaken: via frequente contacten op kindniveau, inzage documenten van leraren, (formele) gesprekken en klasbezoeken. Teamleden hebben het gevoel dat hij tussen hen staat en dicht bij de kinderen die hij allen persoonlijk kent. Waar het kan, volgt hij de kindbetrokken overlegmomenten.

De medewerkers waarderen de directie om zijn humaan optreden: zijn luisterbereidheid, aanspreekbaarheid, rechtvaardigheid. Zijn bereidheid om te begeleiden op pedagogisch-didactisch vlak maar evenzeer wanneer het gaat om hand- en spandiensten ervaren ze als positief. Hij slaagt erin op een humane en tactvolle wijze de participanten op het juiste spoor te houden of te krijgen op basis van een geleide vrijheid. Voor aspecten van organisatorische aard wordt soms meer accuraatheid verwacht evenals een meer kordate aanpak bij kinderen met probleemgedrag. Bij het uitzetten van het GOK-beleidsplan werd een beperkte bottom-up bevraging georganiseerd.

- Uit outputgegevens blijkt dat de impact van het gevoerde beleid op de gezamenlijke visie en aanpak, evenals de realisatie ervan op de werkvloer goed scoort. Normen voor het al dan niet toekennen van het getuigschrift aan het einde van de basisschool liggen vast en ze worden mee bepaald door de resultaten van de netgebonden eindtoetsen. De ouders van de schoolverlaters volgen overwegend het advies van de klassenraad. Resultaten van outcomes bevestigen dat kinderen over een stevige basis beschikken

om met grote slaagkansen het voortgezet onderwijs aan te vatten na het zesde leerjaar.

- De GOK-initiatieven zijn geïntegreerd in de zorgwerking. De regelgeving werd gevolgd: een beginsituatie-analyse werd uitgevoerd middels een sterkte-zwakte analyse, pijlers werden vastgelegd waaronder 'Preventie en remediëring', een actieplan met concrete doelen wordt op een geïntegreerde manier in de reguliere klaswerking en in de zorgactiviteiten gerealiseerd.
- Specifieke problemen rond anderstaligheid zijn er nauwelijks in deze school, gezien de instroom van autochtone kinderen die overwegend uit de onmiddellijke schoolomgeving komen. Een expliciet 'talenbeleid' wordt op school niet ontwikkeld. Wel heeft de school gerichte aandacht voor andere talen. Via occasionele, vaak creatieve initiatieven wordt de motivatie voor meertaligheid vanaf de kleuterschool gevoed.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuter- en in de lagere afdeling is het leeraanbod voor lichamelijke opvoeding expliciet afgestemd op de leerplannen. In de kleuterafdeling wordt dit aanbod aangevuld met talrijke bewegingsinitiatieven.
- In de lagere afdeling behalen de leerlingen goede resultaten bij genormeerde toetsen.
- Voor Frans is er in de lagere afdeling gerichte aandacht voor het receptief en het productief taalgebruik, conform de (nieuwe) eindtermen en leerplannen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- In beide afdelingen wordt de evolutie van de leerlingen intentioneel opgevolgd en verder begeleid voor deelaspecten van Nederlands.
- Het geregeld bibliotheekbezoek in beide afdelingen bevordert de leesmotivatie en komt de taalsensibilisering ten goede.
- Zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs is de leerbegeleiding voor kinderen met extra zorg degelijk georganiseerd.
- In beide niveaus is de klasinrichting overwegend goed gestructureerd wat een krachtige leeromgeving bevordert.
- Heel wat leerkrachten integreren eerstelijnsinitiatieven om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Op niveau van de scholengemeenschap is een doordachte strategie uitgezet om de teamleden te begeleiden en te evalueren.
- Het schoolmanagement voldoet aan de actuele verwachtingen van schoolhouden en -leiden. De directeur geniet waardering om zijn humane omgang en zijn democratisch gevoerde beleid.
- De inbreng en de betrokkenheid van de zorgcoördinatoren wordt gewaardeerd.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In het kleuteronderwijs erover waken dat alle domeinen van Nederlands evenwichtig aan bod komen op basis van een variatie aan taalactiviteiten.
- In het lager onderwijs de frequentie van het zwemondericht in verhouding brengen tot de andere activiteitsgebieden.
- In de lagere afdeling de resultaten van de netgebonden eindproeven voor Frans grondig analyseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Weer in de lagere afdeling zoveel als mogelijk gymlessen van een halve lestijd.
- Hanteer in het kleuteronderwijs een structuur om elk thema een harmonische en gevarieerde invulling te geven met aandacht voor alle leergebieden, domeinen en activiteiten.
- Herzie in de lagere afdeling de schoolrapporten op hun doelmatigheid.
- Zorg voor een observatie- en registratieconcept dat alle leergebieden en persoonlijkheidsaspecten van het kind weergeeft en opvolgt.
- De school kan enkele materiële aspecten in de gymzaal aanpassen voor een meer effectieve leerbegeleiding: basketbalringen, scorebord, orde, herstelling materiaal.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het opvolgen en evalueren van teamleden op formele wijze opvoeren, conform de afspraken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marc Boone

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: